

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 5.

**NÉMET NEMZETISÉGI
NYELV**

**KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI
ÉRETTSÉGI VIZSGA**

**JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI
ÚTMUTATÓ**

OKTATÁSI MINISZTERIUM

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. Jó megoldásként csak az Értékelési útmutatóban megadott megoldások fogadhatók el.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. A vizsgán összesen 150 pont szerezhető. Az egyes vizsgarészek arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarészekben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész	Vizsgapont
Olvasott szöveg értése	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értése	33
Íráskészség	33
Szóbeli	33
Összesen	150

Az egyes vizsgarészekben a dolgozatban szerzett pontok száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja az Értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! Az Íráskészség vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

Olvasott szöveg értése

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ

I.

(0) Auf welcher Halbkugel der Erde befand sich der Urkontinent Gondwana?

auf der Südhalbkugel

(1) Welcher Teil des amerikanischen Kontinents gehörte ursprünglich nicht zu Gondwana?

Nordamerika

(2) Welches asiatische Land gehörte einst zum Urkontinent Gondwana?

Indien

(3) Wann entstand der Urkontinent Gondwana nach den Schätzungen der Wissenschaftler?

in der Erdfrühzeit / vor 530-750 Millionen Jahren

(4) Welches Gebirge ist vor etwa 100 Millionen Jahren durch den Zusammenprall von Afrika und Europa entstanden?

die Alpen

(5) Wie lang wird die Antarktis-Expedition der deutschen Wissenschaftler dauern?

drei Monate

(6) Welche Beweise findet man auf der Antarktis dafür, dass sie einst mit mehreren Kontinenten verbunden war?

Kohlenvorkommen und Spuren von Pflanzen

(7) Von wann bis wann existierte der Gesamtkontinent Pangäa?

von vor ca. 360 Millionen Jahren bis vor etwa 180 Millionen Jahren

(8) Wann entstand die Insel Madagaskar?

vor ca. 150 Millionen Jahren

8 Punkte

II.

(0) Wir <u>gehen</u> dem Winterschlaf <u>entgegen</u> .	Wir <u>beenden</u> den Winterschlaf. Wir <u>gehen</u> aus dem Winterschlaf <u>hinaus</u> .
(9) Aber ist das ein Grund für <u>kalte</u> Füße?	Aber ist das ein Grund für <u>warme</u> Füße?
(10) Sie <u>verspannen</u> den ganzen Körper.	Sie <u>entspannen</u> den ganzen Körper.
(11) Gerade in der nasskalten Jahreszeit leiden besonders <u>Frauen</u> unter Frost-Füßen.	Gerade in der nasskalten Jahreszeit leiden besonders <u>Männer</u> unter Frost-Füßen.
(12) Im <u>Winter</u> bewegen wir uns <u>langsamer</u> .	Im Winter bewegen wir uns <u>schneller</u> .
(13) Das wird durch <u>enge</u> Strümpfe und Schuhe noch begünstigt.	Das wird durch <u>weite</u> Strümpfe und Schuhe noch begünstigt.
(14) Alles, was die Blutzirkulation <u>anregt</u> , hilft.	Alles, was die Blutzirkulation <u>besänftigt/verlangsamt</u> , hilft.
(15) Besonders <u>angenehm</u> sind Fußmassagen.	Besonders <u>unangenehm</u> sind Fußmassagen.
(16) <u>Davor</u> zittert sogar der unbarmherzigste Winter.	<u>Darüber freut sich</u> sogar der unbarmherzigste Winter.

8 Punkte**III.**

Im Rahmen der Veranstaltung (0) „Nacht der Gorillas“ am 26. 11. im Naturhistorischen Museum in Wien wird dieses Jahr des (17) zwanzigsten Todestages von Dian Fossey gedacht, die ihr Leben für die letzten Berggorillas (18) gab/opferte. Berggorillas leben heute nur noch in einem Gebiet, nämlich an der (19) Grenze von Uganda, Ruanda und dem Kongo. Am 11. Oktober ab 19 Uhr sind Seenaufnahmen von zwei (20) Tierärzten in der Wiener Urania zu sehen. Der Multimediavortrag über die aktuelle Situation der (21) Berggorillas findet am (22) 17. 11./ 17. November um (23) 19 Uhr in der Urania statt. (24) Der Reinerlös beider Veranstaltungen in der Wiener Urania wird an die Tierpflege in Ruanda überwiesen. Vor genau (25) 203 Jahren am 17. Oktober entdeckte der deutsche Offizier Robert von Beringe die (26) Art der Berggorillas, von denen es heute nur noch 650 gibt. Nach Schätzungen beträgt die Anzahl der Flachlandgorillas zur Zeit noch (27) mehrere zehntausend. Aber auch diese Art bedarf Schutzprojekte, die in den Wäldern am Kongo wegen des (28) Bürgerkrieges und der Seuchen wenig Erfolg haben. In Ruanda sind die Schutzmaßnahmen (29) wirksam/erfolgreich gewesen, die Zahl der Gorillas steigt.

13 Punkte

ÁTSZÁMÍTÁSI TÁBLÁZAT

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 29 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
29	33
28	32
27	31
26	30
25	28
24	27
23	26
22	25
21	24
20	23
19	22
18	20
17	19
16	18
15	17

Dolgozatpont	Vizsgapont
14	16
13	15
12	14
11	13
10	11
9	10
8	9
7	8
6	7
5	6
4	5
3	3
2	2
1	1

Nyelvhelyesség

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha közöttük van a jó megoldás.

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ

I.

<p>(0) finden</p> <p>(1) schreiben</p> <p>(2) entstehen</p> <p>(3) sein</p> <p>(4) enthalten</p> <p>(5) sich ändern</p> <p>(6) sich anpassen</p> <p>(7) aufnehmen</p> <p>(8) entwachsen</p> <p>(9) zerfallen</p> <p>(10) bleiben</p>	<p>Die erste vollständige Liste der bekannten Sieben Weltwunder (0) fund man in einem Epigramm des phönizischen Schriftstellers Antipatros von Sidon (2. Jahrhundert v. Chr.), der einen Reiseführer des großgriechischen Raumes im Altertum (1) schrieb. Dass die Liste in Kleinasien (2) entstand, ist naheliegend:</p> <p>Vier der Weltwunder (3) waren dort, und die Liste (4) enthielt vor allem bekannte Bauwerke in der Umgebung des Schreibers.</p> <p>Diese Liste (5) änderte sich im Laufe der Jahre oft, denn sie (6) passte sich ständig den Reisegewohnheiten der jeweiligen Gesellschaften an. So (7) nahm man im 13. Jahrhundert die gesamte Stadt Rom, die Hagia Sophia in Konstantinopel (heute Istanbul, Türkei) und sogar die Arche Noah in die Liste auf. Dieser anfänglich kurzen Reiseliste (8) entwuchs zeitweise ein ganzer Reisekatalog über alle bedeutenden Bauwerke. Doch diese (9) zerfielen mit der Zeit und im Gedächtnis (10) blieb vor allem der Mythos der ursprünglichen Weltwunder.</p>
--	--

10 Punkte

II.

- (0) a) die klassischen „Sieben Weltwunder“
 c) **die klassischen „Sieben Weltwunder“**
- (11) a) einen neuen Listen von Weltwundern
 c) **neue Listen von Weltwundern**
- (12) a) über die verschiedenste Bereiche
 c) im verschiedensten Bereichen
- (13) a) **zeitgenössische Bauwerke**
 c) zeitgenössischer Bauwerk
- (14) a) außergewöhnliche Naturereignisse
 c) außergewöhnlichen Naturereignisse
- (15) a) mit globalem Volksabstimmung
 c) durch globales Volksabstimmung
- (16) a) von den neuen Weltwunder
 c) **über neue Weltwunder**
- b) die klassische „Sieben Weltwunder“
 d) die klassische „Sieben Weltwunder“
- b) neue Lister der Weltwunder
 d) neue Listen vom Weltwunder
- b) **in den verschiedensten Bereichen**
 d) in die verschiedensten Bereiche
- b) zeitgenossene Bauwerker
 d) zeitgenössische Bauwerks
- b) außergewöhnlicher Naturereignissen
 d) **außergewöhnlicher Naturereignisse**
- b) mittels globalen Volksabstimmung
 d) **mittels globaler Volksabstimmung**
- b) über neun Weltwunder
 d) über die neue Weltwunder

6 Punkte

III.

0	17	18	19	20	21	22
E	F	C	G	B	D	A

6 Punkte

IV.

- (0) Die **älteste** Nachricht über die Germanen stammt aus dem 1 Jahrhundert vor Chr.. (alt)
- (23-24) Am **liebsten** (gern) würde ich mit meiner **besten** (gut) Freundin nach China.reisen.
- (25) Im 16. Jahrhundert war Sachsen das **entwickeltste/am meisten entwickelte** (entwickelt) Land im deutschen Sprachraum.
- (26) Granit gehört zu den **härtesten** (hart) natürlichen Gesteinen.
- (27-28) „Milka“ soll die **zarteste** (zart) Schokolade sein, die die **meisten** (viel) Menschen mögen.

4 Punkte

Figyelem! A 23-24-es ill. a 27-28-as megoldások csak akkor értékelhetők egy-egy ponttal, ha mindkét melléknévi alak helyes.

ÁTSZÁMÍTÁSI TÁBLÁZAT

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 26 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
26	18
25	17
24	17
23	16
22	15
21	15
20	14
19	13
18	12
17	12
16	11
15	10
14	10

Dolgozatpont	Vizsgapont
13	9
12	8
11	8
10	7
9	6
8	6
7	5
6	4
5	3
4	3
3	2
2	1
1	1

Hallott szöveg értése

RÉSZLETES ÚTMUTATÓ

I.

Das Institut für Demoskopie hat mit einer (0) **Untersuchung** nachweisen können, dass 15% der Bevölkerung Deutschlands an Flugangst (1) **leiden**.

Wer Angst vor dem Fliegen hat, kann sich schon einige Wochen vor dem (2) **Abflug/Flug/Fliegen** über verschiedene Symptome beklagen: Er kann z. B. feuchte Hände und (3) **Herzklopfen** kriegen, an Kurzatmigkeit leiden, keinen Appetit haben, und es kann ihm (4) **übel** sein.

In der modernen Welt kann man jedoch (5) **auf den Flugverkehr** kaum verzichten. Deshalb soll man die Flugangst (6) **bekämpfen/überwinden/abbauen/bewältigen**. Angeblich kann man das Problem auch selbst lösen, wenn man ausgeruht und nicht allein den Flug antritt, im Flugzeug sich durch ein (7-9) **Buch**, durch ein **Gespräch** mit den Nachbarn oder durch den **Genuss** von Speisen ablenken lässt.

7 Punkte

Figyelem! A (7-9) itemek akkor értékelhetők összesen egy ponttal, ha legalább két kiegészítés helyes. A többi helyes kiegészítés (1-6) egy-egy pontot ér.

II.

	richtig	falsch	nicht belegt
0. Albert Einstein war jüdischer Abstammung.	X		
10. Albert Einsteins Großvater war Pferde- und Tuchhändler.		X	
11. Albert Einstein wurde 1879 in Ulm geboren.			X
12. Einsteins Vater und Onkel hatten eine gemeinsame Firma in München, die nach einigen Jahren Pleite ging.	X		
13. Einsteins Schwester Maria war um zwei Jahre jünger als er.	X		
14. In der Schule waren naturwissenschaftliche Fächer Einsteins Stärke.	X		
15. Einstein schloss 1894 die Schule ab und folgte seiner Familie nach Mailand.		X	
16. Albert Einstein trat aus der jüdischen Religionsgemeinschaft aus.			X
17. Einstein studierte auf Wunsch seines Vaters		X	

Elektrotechnik.			
18. Im Sommer 1895 misslang ihm die Aufnahmeprüfung wegen seiner schlechten Allgemeinbildung.	X		
19. Einstein wird nachgesagt, dass er schlechter Schüler war, diese Behauptung stimmt aber nicht.	X		
20. Einstein war ein fleißiger Student, der an allen Vorlesungen teilnahm.		X	
21. Einstein hatte mit Mileva zwei Söhne und eine uneheliche Tochter.			X

12 Punkte

ÁTSZÁMÍTÁSI TÁBLÁZAT

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a dolgozatpont (legfeljebb 19 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért dolgozatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Dolgozatpont	Vizsgapont
19	33
18	31
17	30
16	28
15	26
14	24
13	23
12	21
11	19
10	17

Dolgozatpont	Vizsgapont
9	16
8	14
7	12
6	10
5	9
4	7
3	5
2	3
1	2

Íráskészség

BEVEZETŐ

Az írás feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

ELSŐ FELADAT

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom és szöveghossz	5 pont
Nyelvhelyesség	5 pont
Összesen	10 pont

2. Amennyiben a dolgozat valamelyik szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom és szöveghossz

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- megfelelően dolgozta-e ki a témát,
- megfelelő hosszúságú szöveget hozott-e létre.

A tartalmi teljesség megítélésénél az a döntő, hogy a vizsgázó közli-e az adott szituációban lényeges információkat. Egyes vizsgafeladatoknál a tartalom értékelésénél a segédanyag (input) tartalmi információi is irányadóak lehetnek. Ekkor azt is figyelembe kell venni, hogy a vizsgázó írásműve nem tartalmaz-e sokkal kevesebb információt, mint a segédanyag. De amennyiben a feladat nem tartalmaz erre vonatkozó utasítást, akkor nem kérhető számon a vizsgázón az összes segédanyagban megjelenő információ.

A dolgozat tartalmi szempontból megfelelő abban az esetben is, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír.

A nyelvi okokból érthetetlen szövegrészeket a Tartalom szempontnál nem lehet értékelni. Ez vonatkozik a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészekre is. Az ilyen típusú hibákat figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át és jó nyelvi környezetben használ.

Amennyiben a vizsgázó olyan információt közöl, ami anyanyelvi olvasó számára nem értelmezhető, a tartalom kidolgozása nem tekinthető teljesen megfelelőnek.

A szöveg hossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondat, alaktan, helyesírás)

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek,
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondat, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.

Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Javítási jelrendszer

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Ny = nyelvhelyességi hiba (lexikai vagy nyelvtani hiba)

H = helyesírási hiba

É = értelemzavaró nyelvi hiba

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó

nyíl → szórendi hiba

aláhúzás + i = ismétlődő hiba

_____ i

Az ismétlődő hibákat, valamint az olyan hibákat, amelyeknél az adott nyelvtani struktúra ismerete nem várható el a vizsgázótól, csak a szövegben kell jelölni, a javító sávban nem.

Értékelési skála – Középszint 1. feladat*Tartalom és szöveghossz*

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó megfelelően dolgozta ki a témát, és elérte a megadott szövegmennyiséget (40–50 szó).	A vizsgázó általában megfelelően tárgyalta a témát, és legalább 30–40 szó hosszúságú szöveget hozott létre.	A vizsgázó csak részben megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg 30 szónál rövidebb.	A vizsgázó nem megfelelően tárgyalta a témát, és/vagy a létrehozott szöveg nagyon rövid. vagy: A vizsgázó más témáról ír.

Nyelvhelyesség (szókincs, mondattan, alaktan, helyesírás)

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a megértést nem zavaró hibát tartalmaz.	A szövegben több hiba fordul elő, a hibák alig nehezítik a megértést.	A szövegben sok hiba fordul elő, a hibák néhány ponton nehezítik a megértést.	A szöveg a nyelvi hibák miatt nem érthető.

MÁSODIK FELADAT**A javítás alapelvei**

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	5 pont
Formai jegyek és hangnem	3 pont
Szövegalkotás	5 pont
Szókincs, kifejezésmód	5 pont
Nyelvtan, helyesírás	5 pont
Összesen	23 pont

2. Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.

3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.

4. Félpontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg.

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érhető, azt a Tartalom szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontoknál.

Amennyiben a vizsgázó szó szerint lemásol egy irányító szempontot, és jó nyelvi környezetben használja azt, az adott irányító szempontot teljesítettnek kell tekinteni. A rossz nyelvi környezetben használt, szó szerint lemásolt irányító szempont kifejtése nem fogadható el.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor nem értékelhető a többi szempont alapján, azaz az összpontszám is 0 pont.

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajttával szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzetthez való viszonynak és a közlési szándéknak.

Amennyiben a vizsgázó törekedett a levélforma betartására, azaz kísérletet tett a levélforma minimális megtartására (van elfogadható megszólítás és aláírás), a dolgozat nem értékelhető 0 ponttal. 0 pont akkor jár, ha hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás, illetve ha a vizsgázó levél helyett fogalmazást írt. Elfogadhatónak tekinthető minden olyan megszólítás és elköszönés, ami „emlékeztet” a helyes formákra.

A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor mindkettő csak elfogadhatónak tekinthető. Nem fogadható el az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemének.

A szintleírások engedékenysége az eddigi kipróbálások tapasztalatait tükrözi, amely szerint a levélforma betartása általánosan nagy gondot jelent a vizsgázóknak. A későbbiekben azonban, amikor elvárható lesz a levél formai jegyeinek ismerete, a formai követelmények szigorúbb elbírálás alá esnek.

Helyes megszólítások pl.:

- Sehr geehrter Herr X ,/!
- Lieber/Liebe... ,/!
Hallo,/!

Elfogadható megszólítások pl.:

- Sehr geehrter/ verehrter Herr X,/!

Helyes dátum: Miskolc, (den) 16.10.1999/99 – a levél jobb felső sarkában

Elfogadható dátum: (den) 16.10.1999/99 – a levél jobb felső sarkában

Helyes elköszönés pl.:

- Mit freundlichen Grüßen
Mit freundlichem Gruß
Freundliche Grüße
- Mit (den) besten Grüßen
Mit herzlichen Grüßen
Herzliche Grüße
Herzlich(st)
Liebe Grüße
Tschüs/Ciao/Bis bald/ Servus

Elfogadható elköszönések pl.:

- Mit vielen Grüßen
Viele Grüße
Ich danke Ihnen im Voraus
Vielen Dank
Mit Hochachtung
Hochachtungsvoll
In tiefster Verehrung
- Wir antworten auf alle Briefe

Helyes aláírás pl.:

- Peter Szabó
- Peter/ die Deutschgruppe / Klasse 10D

Elfogadható az aláírás akkor, ha egy sorban van az elköszönéssel.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).

A Szövegalkotás szempontnál a Tartalom szemponttól függetlenül kell eljárni és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich“ személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott levélről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen“ ige helyett a „holen“ igét), ezt a hibát csak a Szókincs, kifejezésmód szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a Szókincs, kifejezésmód vagy a Nyelvtan, helyesírás szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy elöljárószót helytelen vonzattal használ (pl. um+Dativ), ezt a hibát csak a Nyelvtan, helyesírás szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés nyelvtani és helyesírási hibáit is figyelembe kell venni.

Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni.

Javítási jelrendszer

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont

√3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont

2- (szám + mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett vagy nyelvi okok miatt nem érthető, de érintett tartalmi szempont

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D

Köszönés = K

Megszólítás = M

Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

D (betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes

√A (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy

K (aláhúzott betű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy

Szövegalkotás

A Tartalom szempontnál használt számozás segít e szempont megítélésénél is.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó

A szövegben használt jelek:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó

H = helyesírási hiba

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó

nyíl = szórendi hiba

→

aláhúzás + i = ismétlődő hiba

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála – Középszint 2. feladat

Tartalom

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó öt irányító szempontot dolgozott ki megfelelően. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó négy vagy három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt. vagy: A vizsgázó legalább négy irányító szempontot tárgyalt részben. A kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot. vagy: A vizsgázó három vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt.

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a	A szöveg formai jegyei nagyjából	A szöveg formai jegyei még megfelelnek a	A szöveg formai jegyei nem felelnek

szövegfajtnak, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonynak. Helyes a megszólítás, az aláírás, a dátum és az elköszönés.	megfelelnek a szövegfajtnak, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonynak. Van helyes megszólítás és aláírás, valamint elfogadható dátum és elköszönés.	szövegfajtnak, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonynak. Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás. A vizsgázó törekedett a levélforma betartására.	meg a szövegfajtnak, hangneme a közlési szándéknak és/vagy a címzetthez való viszonynak. Hiányzik vagy nem elfogadható a megszólítás és/vagy az aláírás. A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.
--	---	--	--

Szövegalkotás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A vizsgázó megfelelő nyelvi eszközök használatával valódi szöveget hoz létre. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A vizsgázó törekszik arra, hogy valódi szöveget hozzon létre. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és befejezés. A szövegszerűség csak nyomokban fedezhető fel. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. A levél annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4-3 pont	2-1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgot.	A vizsgázó csak a leg-egyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.